

Aan de heer Matthias Diependaele
Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en
Onroerend Erfgoed
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
-	L1/2020-14	-
vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum
bea.kayaerts@vlaanderen.be	02-553 64 61	21 oktober 2020

Betreft : Advies over het ontwerp programmadecreet 2021

Mijnheer de minister,

SARO ontving op 10 oktober 2020 uw vraag voor spoedadvies over het ontwerp van programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2021.¹ SARO focust voorliggend advies op de maatregelen die relevant zijn voor de bevoegdheden van de strategische adviesraad met name het ruimtelijk beleid en het onroerenderfgoedbeleid. De raad gaat hierna verder in op de bepalingen betreffende a) de erkenning van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen en b) de operationalisering van het BRV-fonds.

Erkenning van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen

Het ontwerp programmadecreet (artikelen 22 t.e.m. 25) verruimt het toepassingsgebied van het decreet van 29 april 1991 inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen met de ruimteverenigingen. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering subsidies verlenen voor milieu-, natuur- en ruimteverenigingen en voor projecten die de leefmilieukwaliteit, de biodiversiteit of de ruimtelijke kwaliteit bevorderen, of die bijdragen tot klimaatadaptatie of -mitigatie.

SARO ondersteunt deze verruiming. Zoals gesteld wordt in de nota erkent de Vlaamse Regering hiermee het belang van de ruimteverenigingen als partner in een maatschappelijk gedragen omgevingsbeleid. De ruimtelijke transitie, die het BRV beoogt, is een belangrijke uitdaging; ruimteverenigingen kunnen hier een belangrijke rol in opnemen. De huidige bepalingen beogen hieraan uitvoering te geven en aldus een rechtsgrond te voorzien voor de Vlaamse Overheid teneinde ook de verenigingen die de ruimtelijke kwaliteit bevorderen te erkennen en te subsidiëren.

---

¹ <https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/>

De voorwaarden voor erkenning van een vereniging; zoals vastgelegd in artikel 11,§3 van het decreet worden grotendeels behouden. Enkel de eerste voorwaarde wordt verruimd naar: *'opgericht zijn in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk of stichting en met als hoofddoelstelling het bevorderen van de leefmilieukwaliteit, de biodiversiteit of de ruimtelijke kwaliteit.'* Een ruimtevereniging is aldus een vereniging die de 'ruimtelijke kwaliteit' bevordert. Deze omschrijving is nogal vaag. Het is onduidelijk welke verenigingen hier effectief onder zullen vallen. Mogelijks kan de omschrijving 'ruimtelijke kwaliteit' ook als te beperkt worden beschouwd vermits de BRV-doelstellingen en ruimtelijke uitdagingen veel ruimer zijn. Het is onduidelijk hoe zal worden omgegaan met bijvoorbeeld (ondernemers-)verenigingen die projecten willen realiseren rond kernversterking, rond duurzame bedrijventerreinen of sensibilisering rond zuinig ruimtegebruik. SARO gaat er van uit dat bovenstaande verruiming van het toepassingsgebied ook een aanpassing noodzaakt van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 houdende de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen en vraagt dat deze wijzigingen voor advies worden voorgelegd aan de raad.

BRV-fonds

De raad ondersteunt de omvorming van het Grondfonds naar het BRV-fonds en de integratie van enkele bestaande fondsen (o.a. Rubiconfonds, Vernieuwingsfonds en Omgevingsfonds). SARO verwijst naar zijn advies van 23 oktober 2019 inzake het programmadecreet 2020 en de financiering van de open ruimte.²

Het ontwerp programmadecreet zorgt er voor dat de specifieke toewijzing van de middelen aan welbepaalde doelen behouden blijft. Zo wordt gegarandeerd dat bijvoorbeeld middelen uit een leegstandsheffing of planbatenheffing worden aangewend voor ondersteuning van het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen. Dit is positief aangezien de raad het geen goede zaak zou vinden dat bijvoorbeeld projecten rond herinvulling leegstaande bedrijfspanden in het gedrang zou komen doordat de financiële middelen voor andere doelen zouden worden gebruikt. Het is aldus essentieel dat voor de financiering van de realisatie van de doelstellingen van het BRV ook effectief specifieke aanvullende middelen worden voorzien. Om de ambities van het BRV te realiseren zal, zelfs met een afzwakking van de intenties van het instrumentendecreet, heel wat financiering nodig zijn. Zo niet zou het BRV-fonds in grote mate enkel een fonds zijn dat diverse bestaande fondsen groepeerd. De verdere uitwerking ontbreekt. Het is aangewezen dat SARO ook wordt geraadpleegd over de concrete uitwerking van het BRV-fonds.

De raad wijst ook op de belangrijke relatie tussen het ontwerp programmadecreet en het ontwerp instrumentendecreet. Zo wordt bijvoorbeeld krachtens artikel 43,8° van het ontwerp programmadecreet het BRV-fonds o.a. gevormd door *'de opbrengsten van de planbatenheffing'*; die evenwel inhoudelijk zullen worden bepaald door het instrumentendecreet dat nog steeds niet goedgekeurd is. De raad formuleerde samen met de SERV, Minaraad en SALV in hun gezamenlijk advies tal van fundamentele bemerkingen op het ontwerp van instrumentendecreet. De voorzitter van de SARO heeft deze bemerkingen ook toegelicht in het Vlaams Parlement. De raad merkte in dit advies onder meer op dat het totale financieel plaatje van de gewenste bouwshift niet gekend is en dat er veel onduidelijkheid is omtrent de beoogde wijziging van de planbaten- planschaderegeling. De strategische adviesraden adviseerden dan ook in hun gezamenlijk advies een grondige herwerking van het ontwerpdecreet. De tekst die vandaag in het Vlaams Parlement voorligt, komt hieraan nog niet tegemoet. Een goedgekeurd instrumentendecreet is echter onontbeerlijk voor de uitrol van het BRV. De raad dringt dan ook aan op een snelle herwerking van het ontwerpdecreet zodat het instrumentendecreet ook snel kan worden goedgekeurd.^{3 4}

---

² SARO 2019|20. Advies van 23 oktober 2019 inzake het programmadecreet 2020 en de financiering van de open ruimte

³ www.sarovlaanderen.be/advies-instrumentendecreet

⁴ Parl. St., VI. Parl., 2019-2020, nr. 194/2. Hoorzitting Instrumentendecreet. Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie. dinsdag 18 februari 2020

Het is bovendien cruciaal dat de Vlaamse Regering dringend werk maakt van de opmaak en goedkeuring van het volledige BRV (strategische visie en beleidskaders); zoals dit ook is opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. De goedgekeurde strategische visie zal hiertoe als basis dienen.

Samenvattend wijst SARO op de nood aan samenhang in de besluitvorming en waarschuwt de raad voor sluipende besluitvorming. In het ontwerp programmadecreet wordt een 'BRV-fonds' gevormd voor een beleid dat er nog niet is. Interferenties met het nog niet bestaande BRV en het nog niet bestaande instrumentendecreet zijn overduidelijk aanwezig alleen is de inhoud hiervan niet gekend. Een middel, het fonds, wordt gewijzigd voor een doelstelling die nog niet gekend laat staan beslist is.

Met vriendelijke groeten,

Filiep Loosveldt
voorzitter SARO